

Javaslat
Veszprém város területén található köztéri alkotások
(emlékművek, szobrok, emléktáblák)
veszprémi települési értéktárba történő felvételéhez

Készítette: dr. Herth Viktória

..... (aláírás)
Veszprém, 2016. november 14.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Művészetek Háza

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: dr. Herth Viktória

Levelezési cím: Veszprém, Vár utca 17.

Telefonszám: 06 20 990 83 64

E-mail cím: herth.viktoria@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. **A nemzeti érték megnevezése:** Veszprém város területén található köztéri alkotások (emlékművek, szobrok, emléktáblák)

2. **A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása**

agrár- és élelmiszer gazdaság	egészség és életmód	épített környezet
ipari és műszaki megoldások	X kulturális örökség	sport
természeti környezet	turizmus	

3. **A nemzeti érték fellelhetőségének helye:** Veszprém város közigazgatási területe

4. **Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik**

X települési   tájegységi   megyei   külhoni magyarság

5. **A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása**

Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának megbízásából 2012 és 2015 között a Művészetek Háza elkészítette a Veszprém közigazgatási területén lévő köztéri alkotások, emlékjelek, emléktáblák regiszterét. A nyilvántartásban nem pusztán a műtárgyak fotója, helyszíne, leírása szerepel; történetük, művészi értékelésük, alkalmanként felavatásuk dokumentációja is megtalálható. Mindezüdig ilyen átfogó, részletes és szakmailag megalapozott nyilvántartással nem rendelkezett az önkormányzat. A regiszter folyamatos aktualizálása, a köztéri emlékjelek bővülésének nyomon követése szintén a Művészetek Háza feladata.

E regiszter szerint, Veszprém közigazgatási területén 2016. márciusában 245 emlékjel volt található. (Számuk a mai napig négyvel nőtt.) Ezek közül 98 az emléktábla; művészi értékkel bíró önálló szobor, emlékmű, dombormű, iparművészeti alkotás 104.

A technikai osztályozás mellett tartalmi csoportosítása is lehetséges az emlékjeleknek. Vannak művészi értékkel bíró történelmi emlékek, politikai és kultúrtörténeti emlékművek, emléktáblák és vannak szuverén, elsősorban esztétikai értékkel, funkcióval rendelkező köztéri műalkotások. Az 1960-as években állították fel városunkban a legtöbb városképi jelentőséggel bíró, dekoratív alkotást. Ez a mai Egyetemváros építésének időszaka, s a szobrok nagy része is oda került. Akkoriban a lakótelepi beruházások költségvetésének része volt a köztéri alkotások finanszírozása. A '80-as években, a Kossuth utca északi oldala rekonstrukciójának időszakában a belvárosba kerültek díszítő szándékú műalkotások. A rendszerváltást követően az emlékművek, s tiszteletadó portrék kerültek jelentős túlsúlyba.

A Veszprémben látható köztéri alkotások stílusa, színvonala változó, hiszen egyben kortörténeti emlékek: a barokk szobroktól a historizáló műveken át a nonfiguratív köztéri alkotásokig.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Az emléktáblák, emlékkövek, emlékművek a település történelmének részei: jelentős eseményeknek, sajnos gyakran tragédiáknak emlékjelei; városunkért sokat cselekvő, vagy városunk hírnevét öregbítő személyek előtti tisztelgések. Kollektív emlékezetünk dokumentumai ezek.

A szuverén műalkotások, a dekorativitást, esztétikai élménynyújtást célul maguk elé tűző plasztikák a város élhetőbbé tételének eszközei. Meglétük már természetes az itt élők számára, hiányuk okozna űrt egy-egy területen.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

- Bándi László: Emlékhelyek
- Veszprémi Szemle számai
- Kiss Tamás, Szabó Zoltán felmérése városunk szobrairól, 1989-ből
- N. Nagy István gyűjteménye az EKMK Helytörténeti Gyűjteményében
- Veszprémi Kaleidoszkóp a MNL Veszprém Megyei Levéltárában
- Veszprém Város Tanácsának iktatókönyvei, iratanyagai az 1950-es évek végéről, 1960-as évek elejéről, a MNL Veszprém Megyei Levéltárában
- Internet: Artportal, Csuha blog, Köztérkép (Szoborlap). hu, stb.

Az önkormányzat birtokában lévő nyilvántartás készítése során szakemberekkel, helyismereti kutatókkal folytatott egyeztetések során gazdagodott az információgyűjtemény. Az egyeztetéseken részt vettek:

- Gopcsa Katalin művészettörténész
- Szabóné Vörös Györgyi az Eötvös Károly Megyei Könyvtár Helyismereti Gyűjteményének vezetője
- Perlaki Claudia a polgármesteri hivatal kulturális csoportvezetője
- Udvarhelyi Erzsébet a Boldog Gizella Főegyházmegyei Gyűjtemény vezetője
- dr. Karlinszky Balázs a Veszprémi Érseki és Főkáptalani Levéltár vezetője
- Rainer Pál a Laczkó Dezső Múzeum muzeológusa, régész, történész
- Gy. Lovassy Klára helytörténeti kutató
- Bándi László helytörténeti kutató
- Máthé Éva a veszprémi zsidó hitközség képviselője
- Jákói Bernadett helytörténeti kutató
- Somfai Balázs nyugalmazott főlevéltáros, helytörténeti kutató
- dr. Csiszár Miklós nyugalmazott könyvtáros, a Veszprémi Szemle főszerkesztője, helytörténeti kutató
- Hermanics József kőfaragó
- László Péter művészettörténész

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat.